

Satyra of schimpdicht. Prijsende den godt Bacchus, of't droncken drincken

H. Rulant

bron

H. Rulant, *Satyra of schimpdicht. Prijsende den godt Bacchus, of't droncken drincken*. Cornelisz. Willemsz. Blaeu-Laken, Amsterdam 1632

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rula001saty01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Alr

Et nugae seria ducunt.

Lof-sangh van Droncken Drincken.

NV 't verstandt is met sap van *Bacchus* aengheblasen
 Door copen van gheweldt, en poffers van gelasen,
 Gheraeckt de pen te paert, en brengt u eene groet
 Te run, terwijl ghy zijt die mijn nu drincken doet:
 Den Wijn en was so haest van mijn niet uytgenepen
 Verlatend' het gelas, heb weer de pen ghegrepen,
 Gelooft dat het ghemoedt nu op de tonghe leyt,
 □Twelck u draeght beter hart als ghy van mijn verbeyt.
 En waert schoon dat hy die ghy meeste dorst betrouwen
 In u vertrouwen wou de meeste plaetse houwen:
 Ick sweer saeght ghy mijn hart, ghelijck ghy hoort de stem,
 Ghy geeft mijn in u selfs een plaets ghelijck met hem.
 Ick sweer ghy nimmermeer soudt aen mijn wensche twijff'len,
 Die immer stonde vast en nimmer sullen wijff'len.
 Wat schaet het dat mijn pen wat horttent henen solt,
 En dat mijn kroesse kop in vreughde suyssebolt
 De waerheyt in de Wijn, en wilt ghy 't niet gheloven,
 So segh ick dat ghy zijt in achterdocht bestoven.
 Het gaetter wonder hol, d'een gons en houdt niet op
 Daer staetter een ghereedt met eenen nieuwe cop,
 Dats 't liefje van de hoop, die van den avondt vraeghden,
 Hier mee gheluck en heyl tot u ô *Dortsche* Maeghden,
 Die mijn soo hebt bekoort door hooren, niet door sien,
 Dat 't hart door 't oor verdwaelt, u moet sijn dienste bien.
 O schelmtjens sonder ergh! O stoocksters van ons vieren?
 Beweeghsters van ons hart, O soet gheschapien dieren?
 Die door u kruyse-hayr een lonck, u rode mont,
 Ons vrije ziel bekolt. Ia so beweghen cont?
 Dat w'in ons hooghste vreucht en uytterste ghenuchten,
 Bestoven door de Wijn, oock selver moeten suchten.
 Dat over hoofs ghesicht ons menighmael beknelt
 Selfs als wy inde macht van *Bacchus* zijn ghestelt.
 Hoewel hy ons ontbint wanneer door groote toghen
 De droefheyt is haes-op, de sorghe ons ontvloghen,

't Bedencken is gheboeyt, wie vraeght na dit of dat
 Als wy van *Bacchi* waes' zijn by de neus ghevat?
 Een yeder speelt zijn rol, ja selfs d'oude gecken
 Of wijse soomen seydt en coste niet bedecken.
 Als *Bacchus* meester was en *Ceres* haer toeloegh
 De geck rocht uyt de mou en 't Yser uyt de Ploegh;
 Maer soetertjes mach ick een weynigh met u mallen
 En van het Tuter quaet een bitt're treckjes callen,
 Daer ghy ons mee beclat als wy maer nu en dan
 Ontbinden onse sorgh en speelen met de kan?
 Wat praetjes gaender om wanneer ghy comt te samen
 En 't Boeckjen open gaet dan valtmen op de namen,
 Van haer och arm die zijn de puyckjens van de hoop
 Den eenen drinckt een kan en d'ander drinckt een stoop,
 Den eenen raeckt om veer, den andere gaet heen sloeren
 En suyselt gins en weer ghelijck de volle Boeren,
 Den eenen die slaet lens den anderen sot en dol
 Singht lietjes in een woordt segh sy zijn sat en vol.
 Wie sou segh caerties een soo dollen schroef begheeren
 Die daeghlijcks drinckt en klinckt en gaet zijn Ghelt verteeren,
 Die nu op ons niet past, hoe sou het wesen dan
 Als hy waer onse Heer als hy was onse man,
 Die met een volle buyck haer Vroutjes willen troet'len
 □Tis kaeck'len sonder ay en sonder wel doen hoet'len.
 O dat ghy Nymphies waert ghelijck wy Ionghmans zijn
 Ghy sout van dagh tot dagh begraven in de Wijn,
 'tGhedencken van het quaet, want comt ons maer te voren
 Dat wy tot uwen dienst als slaven zijn gheboren,
 En dat al onse dienst en moeyten die wy doen
 In 't loon van eenen lagh en onghemeenden soen,
 Dat ghy ons ziel ontsteeckt en wiltse niet weer slissen
 En hout ons in een Hof van duysent wildernissen,
 Daer pat noch ent en is, want comt het een ten endt
 Wat anders valter voor waer meed' gh'ons heen sendt,
 Terwijl soo loopen wy en branden g'lijck een hinden
 Gheschoten henen loopt daer sy gheen hulp kan vinden,
 En coelen onse brandt met Wijn die voor een tijdt
 Ons vaste ziel ontbindt en van gheclach bevrijdt.
 'T is noot, want wie en sou als hy een huys siet branden
 Niet brenghen water aen en reppen sijne handen:
 'T is noodt, want wie en sou ghecreghen hebben 't vyer
 In schouder, arm of been niet halen den Barbier,
 'T is noot, want wie sou, seght van 't een Hoorn connen blijven
 Vergheven, om hier door 't vergif van 't hart te drijven?

'T is noot, want wie en sou verdolt door honden wee
 Tot hulp sich selven niet gaen domp'len inde Zee:
 'T is noot, want wie en sou door eenen koorts ontsteken
 Tot koelingh van sijn hart niet soecken d'Apoteken.
 Soo wy door u gheraect, die ons niet helpen wilt
 Soecken verkoelent sop, dat onse vyeren stilt:
 Stilt nimmer, want alst sop gaet door ons harsens cruypen,
 Soo comt de loose min Vrou *Venus* daer in sluypen,
 En brenghet ons in ghedacht, wel u verwaent ghelonck,
 Maer dit versetten wy met eenen grooten dronck,
 En dan verstandt vaert wel, dan laet violen sorghen,
 Dan in een vrije vreught verwachten wy de morghen.
 Seght het de *Nymphen* aen, dat sy de oorsaeck zijn
 Van onse rollery en dierte van de Wijn.
 De *Nymphen* van u Stadt die weten hoe de Druyven
 Van Rinck-hau deel en Rhijn u harsens dick bestuyven,
 Hoe dat ghy dick gheraect door eenen grooten poff
 Vry stamert in u reen, en dwerrelt in de stoff
 En vryer, als men sou wel derft een kusjen gheven,
 Ia kust drymael voor een, ey! dats een vrolijck leven:
 Laet vol staen, 't can niet schaen, de Wijn die maectt ons rijck
 En machtigh, dat wy zijn de Coninghen ghelijck.
 O gulden vryheyt, die de Wijn ons in comt blasen,
 En maectt dat wy in vreucht, niet dan van vreuchden rasen,
 En singhen, hey so! hey waer zijn de Ioffers nou?
 De dwingsters van ons ziel, de brengsters van ons rou.
 O *Bacche* sonder sorgh, wat can ons ziertje temmen,
 Als onse hartjes in goedt rontsche droncken swemmen?
 Het is een seer goedt dinck te drincken datmen traen-ooght,
 En volle metter tijdt ghelijck de nieuwe Maen hooght:
 Maer in de suyselingh te vallen overhoop,
 En jaghen vrolijckheyt, en soet zijn op de loop,
 Is dwaesheydt, ick hou veel een roemer uyt te drillen,
 Laet cort ghesmeet verstandt uytvallen in gheschillen.
 Dient het de *Nymphen* aen van het rechtschapen Dort,
 Om wiens wil daer wordt soo menighen omghestort,
 Dat wy ons van dit doen gheweldigh sullen bet'ren,
 Alst haer ghelieven sal ons vryigheyt te vet'ren
 In eenen vasten bandt, dient het de *Nymphen* aen,
 Dat wy om vry te zijn, gheen roemer laten staen.
 Want *Venus* laet ons niet in 't soet verlanghen rusten.
 Een half gheraectt verstandt verdrinckt licht in sijn lusten.
 Om niet ghevaerlijck dan te dobberen in den vloet,
 Soo laden wy vast aen, en 't drincken doet ons goet.

Maer wat ick wil mijn hoofd met andere Ioffers breken,
 En vreesen van haer gonst door 't drincken zijn verstecken:
 □K segh sy de oorsaeck zijn, de reden ende schult,
 Dat ons verhitte balgh so dick wort opgevult,
 Den eenen drinckt sijn quael en quellingh te vergeten,
 Den anderen seyt daer aen te scharpen sijn gheweten,
 Om sijn ghebonden tongh te gheven eenen slagh,
 En hy hier door sijn Lief te vrijer spreken magh.
 Den anderen gaet de naem van sijne *Nymph'* vereeren
 Met letter droncken, om sijn vreughde te vermeerren.
 Een ander drinckt haer heyl, een ander laeft sijn hart,
 Dat in minnent ghepeyns, schier flau onmachtigh wart:
 En elck heeft sijn waerom, en al dese waerommen
 Alleen uyt oorsaeck van de lieve luffers commen.
 Het moet ghedroncken zijn, want de gewenschste vocht,
 En is de Varkens niet, maer menschen toeghebrocht,
 Het most ghedroncken zijn, en zijnde in het drincken,
 Begost ick u mijn Vriendt en d'eere te ghedencken
 Die ick ghenoten hadt, tot teecken van mijn schult,
 Heb ik een varsch gelas met Rhijnsche opgevult,
 Die van vergift bevrijt, en het doen henen varen
 Ter eeren van u *Nymph'* en u ghewijd' Autaren:
 Ter eeren van u *Nymph'*, of die het wesen sal,
 Hy min die minne wil, liefd' heeft in mijn gheen val.
 Om dan de loose min uyt mijn ghemoedt te sluyten,
 En niet door Kennip-zaedt en overaerdigh fluyten
 Te vallen in haer net, moet het bedroesemt breyn
 Van alle eenigheyt en dencken ledigh zijn;
 Want als de Cam'ren van ons tanghere gheweten
 Ghedompelt in de sorgh in slaverny gheseten
 Staen ledigh, comt ghedacht en speelt daer hare rol,
 En danst daer haren dans, en brengt ons op de rol,
 En stelt ons wonder voor, en maeckt schier dat wy bouwen
 Casteelen in de lucht, en stelt ons voor de vrouwen
 In schoonheyt moeder naeckt, ach ydele ghedacht?
 Hoe dick hebt ghy mijn selfs oock op de rol ghebracht:
 Wy bouwen onsen hoop op ydele grondtvesten,
 Wy soecken onse hulp in 't diepste van de Pesten,
 Soo plagen wy ons selfs als 't al is overleet,
 Is al ons cloeckigheyt in ydelheyt besteet.
 Dit laet den Wijn niet toe, want als wy maer ghevoelen
 Sijn liefelijcke kracht, wat soumen sitten droelen
 Te dencken hoemen sich sal houden inden slagh.
 Of inde minnery, of op ons hooghtijts dagh.

Wy dencken aen gheen quaedt, en sluyten onse Salen,
 Dat gheen verdwaelde gheest of spoock daer in gae dwalen.
 Wy spreken van ghevoel, want *Bacche* als ghy comt
 Ons vatten by de Neus, wy zijn niet meer verstomt,
 Het hart raect inde mondt, en 't hartje ongebonden
 Spreeckt als het heeft een plaets van vryigheyt ghevonden,
 Ons aders zijn vervult met vreucht, ons bly ghemoet
 En denckt niet aen de wet die ons bedwinghen moet.
 De wet der Ouderen die seydt, wy zijn gheboren
 Tot trouwen, die niet trout gaet achteloos verloren.
 De gulde vryigheyt, O *Bacche*, brengt ghy ons:
 Ghy dompelt uyt het licht van die besmeerde slons,
 Die ons in boeyen licht, ghy vrijt ons vande toortsen
 De lichten van verley, ghy hoet ons van de koortsen,
 Die vallend' ons op 't lijf, ghelijck een heete gloet
 Veranderen terstondt in eenen koelen vloet.
 O *Bacche* wilt in mijn een vast Casteeltjen timmeren,
 Beroert mijn hart altijd, laet steeds mijn ooghen schimmeren,
 Op dat ick niet ghevoel, op dat ick niet en sie
 Yets goedts in 't minne-spel, maer steeds de minne vlie.
 En ist niet beter steeds in Wijn te zijn begraven,
 Dan in ydel ghespoock sijn selven af te slaven,
 En zijn dan hier dan daer, dan Oost dan West, dan Noort,
 Door sorghe van liefde gelt, door k weet niet wat bekoort,
 En in een ydelheyt te schilderen sijn hairen,
 Die vry van sorghe zijn, als of sy besich waren,
 Ia in onnutte sorghe te quellen sijn ghemoedt
 Door lust van 't gheen men wenscht besoetelen sijn bloet,
 Door hoop, door ydele hoop, die ons steeds comt bedrieghen,
 Wanneer wy buyten 't spoor van 't rechte hope vliegghen,
 En leven met het gheen wy hebben ongherust,
 Van daghe te daghe staegh door nieu en vreemde lust;
 En ist niet beter dat wy onse Huysen cieren
 Door dronken sonder sorghe dan staegh besorghde mieren,
 Die doende zijn in 't groen, of met haer eyghen Ey,
 Ia nimmer sonder sorghe op leeghe noch hoogher thy.
 Die nimmer zijn gherust, die nimmermeer en singhen,
 Maer altijd hoop by hoop, en sorghe by sorghe bringhen.
 O Minnaer dits u bests, ghy treurt in uwe vreught,
 Ghy mistrout uwe trou, niet bouwend' op de deught
 Noch yet dat werrelts is, maer vreesse doet u beven
 En trou deucht wetenschap de wanhoop overgheven.
 Wat meynt ghy dat het volck dat ghy soo seer ontsiet,
 De Werelt heerschen moet ons hebben in ghebiet,

En door □k en weet wat kracht die sy haer selfs in-beelden,
 Den Hemel, Aerde, Zee, ja al tot erf-deel deelden.
 Gelooft ghy een *Poeet*, om dat hy heeft gesecht
 Dat *Iupijn* in de Maeght heeft al dees kracht geleght,
 't Is sotheyt, het was maer sijn sotheyt te bedecken
 Versot door troetelingh ghelijck de andere gecken,
 En soo om syne lust in dese sotterny
 Te koelen niet als sot, gingh hy de heerschappy
 Van 't menschelijck geslacht niet alleen, maer de Goden
 Toe-eygenen de Min en hare Speel-genooden,
 En pronckt het fraeykens op met al der Goden hoop,
 't Is viese-vasery, loop ooren-tuyter, loop.
 Of ghy in liefde dul, den eenen of den anderen
 Soeckt in *Silvanen* of een *Satyr* te veranderen,
 En schenckt in vleyery de Vrouwen soeten wijn,
 (Want Vrouwen willen doch altijd gepresen zijn.)
 En stoockt veel ander aen, die laes niet beter weten,
 Maer schryven Maeghden toe het dryven der Planeten,
 't Welck 't hebbelijck geslacht neemt als een eygendom,
 En schuylen onder 't schoon van een geleende Blom.
 't Is ydel: die 't gelooft, en weet niet hoe de Vrouwen
 In een gesloten Pars haer stille liefde houwen,
 En kanck'ren liever uyt in eenen stillen brant,
 Dan datse souden gaen om Water aen het Strant,
 Daer 't Hertjen is getuyt, ja konnen haer soo veynsen,
 Dat selfs zijnde verliefht, sy om geen liefde peynsen.
 Die maer het naer-laet van verscheyden Boecken leeft
 Hoe vele Vrouwen daer dick zijn verliefht geweest
 Hoe-wel geveysdelijck, hy sal door 't soecken vinden
 Meer Vrouwen selfs als Mans die opentlijck beminden.
 Hy sal bevinden dat het Vrouwelijck Geslacht
 Veel swaerder wort geplaeght, hoe-wel de plaegh versmacht
 Door veynsen of gewoont, door sotte flickeringen
 Van menigh jonge Wulp die hem niet kost bedwingen,
 Die Ioffers heeft gegont een heerschingh dat wat schijnt,
 Maer laes haer stil gemoet meer als het onse pijnt.
 Gewoont segg' ick, die haer soo hooge heeft verheven,
 Dat wy haer moeten d'eer van onse minne geven,
 Maer niet-te-min de liefd' haer herten dick ontsteect,
 Dat het al stommelingh in ongedulden spreekct.
 Maer niet-te-min de liefd' laet daerom niet te vliegen
 In een die door haer Tongh haer selven moet beliegen.
 Als 't Oogh het Hert bedrieght, dat door gelonck of swier,
 Door glinst'ren toont de kracht van het verborgen Vyer.

Als dese vensters onverhoets worden geopent
 Door schimmerende kracht die looselijck zijn slopen.
 't Verborgen in het licht, als de verwonnen Tongh,
 Die in vermande rouw geneuchelijcken songh,
 Voor-sleept een droeven ach! door innige gedachten,
 Die hoe geveynst sy zijn, 't niet al konnen versmachten.
 O *Nymphen!* ick beklaegh den innerlijcken druck,
 Dat ghy gebonden zijt aen dit groot ongeluck.
 O *Nymphen!* ick beklaegh, dat ghy zijt arm gevangen,
 Nochtans u selfs acht vry, en gaet de Boeyens prangen
 In 't Hert, alwaerse zijn een dubbel slaverny,
 Gebonden in't gemoedt, acht u te wesen vry,
 Den *Tantalus* gelijk, de Lippen aen de stroomen,
 De Vruchten op de Neus, kan tot geen drincken komen,
 Ia swaerder straf als dees, want hy beklaeght sijn leet,
 En lydend' draeght ghy roem, ghy nergens af en weet.
 Gelijck een suchtig mensch die water schijnt te stulpen,
 En soeckt met grage lust meer Waters in te gulpen,
 En lieght om dat hy sou ghenieten vry sijn nat,
 Dat hem geen Water-sucht, noch sieckte heeft gevat.
 Ay *Nymphen!* laet my toe in vryigheyt te spreekken,
 Terwijl ick vol van Wijn, mispryse u gebreecken,
 En vry van all' bekoor, beklaegh den droeven staet
 Daer in ghy trots eylaes! u wentelt in u quaet.
 Ghy zijt met ons verlief, waerom soudt ghy niet lieven
 Soo wel als wy, en liefd' met weder-liefd' gerieven.
 En zijt ghy niet soo wel van Vleesch en Bloet gekneet
 Als wy, waer in de lust haer opper-machten leet?
 En lust is dat niet liefd', die Vleesch en Bloet doet haecken,
 Om in een ongelijck-gelijcke liefd' te smaecken?
 En heeft den Vrouwen aert wat minder als de man,
 Als 't mannelijck geslacht dat gantsch niet wesen kan.
 Wat koelder is de Vrouw, door aert kenners verstanden,
 In't koust' Weer sietmen het Vyer op het meeste branden.
 Soo moet dan in de Vrouw die koelder is van aert,
 De liefde stercker zijn, om datse wordt beswaert.
 Beswaert in een Gemoedt, dat in gevonckte Kolen
 Houdt g'lijck de doode Asch, 't Vyer in het Lijf gescholen.
 Dit singhtmen in de Wijn, waer zijn al de *Poëten*,
 In minne brandende, in raserny beseten,
 Die seggen dat *Iupijn* aen 't Vrouwelijck Geslacht
 Gegeven heeft het Vyer, gegeven heeft de macht
 Om ons na hare lust en wille aen te blasen,
 Ick segg' datse al t'saem in hare minne rasen.

En soo 't waerachtigh is, soo worter in het Lant
 Veel in haer eygen Vyer en eygen macht verbrant.
 Maer ick vergeef het haer, want die de Vinck wilt vangen,
 Moet fluyten op het soets, 't Zeyl na de Winden hangen.
 Hier in verheught ghy u, O *Nymphen*, sonder re'en,
 Want ons is Vyer en Vlam, en Liefde al gemeen.
 Dat dit waerachtigh is, siet *Venus* die de krachten
 Van't Minn'-vyer was vertrouwt, in liefde selfs versmachten.
 Ey lieve siet eens aen hoe datse loopt en jaeght
 Naer eenen ouden Man, hoe haer *Adonis* plaeght,
 En hoese meer versot, haer selven gaet vertrouwen
 Aen eenen mancken Smit, dit was het puyck der Vrouwen,
 Dit was sy die het Vyer in macht hadt en gebodt,
 En liefde maect haer mat, en liefde maect haer sot.
 Sy moeder van het Kint, dat alles brenghet aen branden,
 Bemint de wreede *Mars*, en brenghet haer Huys te schanden.
 Soo *Venus* niet en kost bevryden hare Ziel
 Van liefde dies' in toom by haer gekettinght hiel,
 Een Dochter van *Iupijn*, die vele kost gebieden,
 Maer wert versot, verliefte, selfs op de Aerdsche Liederen,
 Op hem die meer de laght als haer beminnen kost,
 Meynt ghy schoon *Nymphen* dan, van liefd' te zijn verlost?
 Vraeght *Bacchus* hoe het gaet, wiens Borsten wy nu suygen,
 Die weet hoe 't ebt en vloeyt, en die sal mee getuygen
 Dat geene Vrou soo oudt, of geene Maeght soo jonck,
 Of sy toont watter schuyt, door haer verwoet gelonck.
 Ach dat u Hert eens wierdt op uwe Tongh gevonden,
 En dat ghy 't recht geheym uws Herten woudt verkonden,
 De liefde waer gemeen, gelijkse seecker is,
 Wy minnen openbaer, ghy-lien in duysternis.
 Nu *Nymphen* om het Vyer dat in u is geseten,
 Dat u soo ruckt en pluckt, nochtans niet willend' weten,
 Te helpen op de loop, doet gelijk ick nu doe,
 En drinckt my eene Kop met Rhijnsche Bapart toe.
 Herdrinckt en weder drinckt, tot dat de wreede stormen
 Van tuytelend' gedacht (die als verholen Wormen
 Door-kruypen 't Ingewant) op-houden van geknaegh,
 Verdreven en verteert door de gevolve Maegh,
 En dat u Hooft zy vry van alle Spinne-koppen
 Van raegh inbeeldinghen en nieuwe sinne-poppen,
 Van vrees en teere schaemt, ick sweer ghy seggen sult,
 Het drincken is geneught, dit leven is vergult.
 Ghy sult de vrolijkheyt in ons niet meer berispen,
 Liefst ghy ons hooren sult, als onse Tonge lispē.

Ghy sult als ghy ons siet bestoven en benept,
 Beklagen dat ghy oock soo veel niet in en hebt,
 Soo de geveynstheyt buyten sorge wort gepresen,
 Want die de Wijn bevanght, moet sonder sorge wesen.
 Ay *Nympe* die daer sit en dut in u gedacht,
 Die sonder troost of hulp u teer gemoedt verkracht,
 Zijt in veel grooter pijn als de geschoten Hinden,
 Die hopen noch op 't lest *Dictamnium* Kruydt te vinden.
 En voelende de Schicht en doodelijcke steeck,
 Verkoeltse haer te met in d'een of d'ander Beeck.
 Maer ghy-lied' als ghy zijt van Minne in-genomen,
 En kondt den gantschen dagh uyt geen gedachten komen.
 Voor wie de droeve Nacht die alle dingh bedeckt,
 Tot swaerder overlegh en wreeder plagen streckt.
 Als gh'ongemartelt meynt tot uwen slaep te komen,
 Bereyt u sluymingh schrick, gemenght met sware droomen,
 En waeckend' uyt den slaep, siet daer heeft de gedacht
 Een bitser overdenck van nieu verdriet gebracht.
 Siet daer of mymery daer 't quaet in leyt gescholen,
 Niet flackert boosheyt aen, ja stelt het al in kolen.
 En tusschen slaep en waeck wat vliegther menigh, ach!
 Die krachteloos eylaes! u doch niet helpen mach.
 Maer hy die met vermaeck tot slaep Kruydt heeft genomen,
 Een ongevalschen dronck, wel moet het hem bekomen.
 Soo haest hy leyt gestreckt, hy is terstont gepaeyt,
 Hy slaept tot dat de Haen wel driemael heeft gekraeyt.
 Niet droomend' van de Min, niet droomend' van de sorgen,
 Die ons in nuchterdom rabraecken en verworgen.
 Men leyt noch hardt noch koudt, het liefelijcke sop
 Vrijdt ons van alle quaet, en sluyt ons fraykens op.
 Wat schat is u gelijk, O *Bacche!* die door fluyten,
 Ons in een Koffertje van wel gemoedt kondt sluyten?
 En wieght ons in de slaep, gelijk een goede Min
 Haer Kintje als het krijt, op nieu we'er neurit in.
 Als wy des morgens dan naer goede rust ontwaken,
 Men denckt op geene Min, of andere quade saken.
 Want 't Hooft zijnde ontstelt, de zinnen buyten roy,
 Werckt men we'er op een nieu te brengen in de ploy.
 Den besten raet die is de leer van Alexander,
 Het hayr des selven Honts, 't een quaet verdrijft het ander.
 En die van 't Schorpioen eens is gequetst geweest,
 Moet sien dat hy het we'er door 't Scorpioen geneest.
 Dan we'erom op een nieu, laet voort gaen de Gelasen,
 Het Hooft is mijn ontstelt, de Timmerluyden rasen.

Met eenen dronck of twee vaert wel weer pijn en sorgh,
 De Min en quelt ons niet, Wijn blijft voor alles borgh.
 O Wijn weest well'kom Wijn! en of die oude Wysen
 De soberheyt in dranck, en alle dingen prysen,
 Sy hadden haren tijt, den swacken ouderdom
 En laet haer niet meer soo te volgen desen trom.
 Een ander neus-wijs Hooft seyt 't zijn te sware saecken
 Sich selver weder zieck dan we'er ghesont te maecken.
 Maer ist geen swaerder saeck te leven sonder endt
 In duerigh overdenck, in pyne en ellendt?
 Daer Wijn door sachten slaep ons leyt gerust in slommer,
 Bevrijt van alle quaet, bevrijt van alle kommer,
 En doen en we'er ontdoen dat is des Werelts staet,
 Men kleet men weder kleet, naer 'tkomen men we'er gaet.
 Ist niet de beste wijs te nemen tot behoeders
 Daer 't minst' verdriet in steeckt, en dit leyt in de voeders,
 En dit leyt in de Wijn, en dit leyt inde Kan,
 Die beter als een Smit de Mannen wap'nen kan,
 Die ons half harseloos in-stort welsprekentheden,
 Beneemt ons alle schaemt, ja doet ons henen treden
 In ongeveynst gemoedt, en brenght ons het vernoegh,
 Daer boven kracht en macht, het Wijntje roem af droegh.
 Och dat ghy *Nymphen* wist, wat d'Wijn ons al doet praten,
 Ghy soudt die viesigheyt van u gewoonte laten,
 Te drincken maer een drop, te natten maer de mont,
 Maer ghy soudt een Gelas met Wijn gevult terstont
 Gaen leggen in de Mensch, ja twee en driemael drincken,
 Om gelijk ick nu doe, geen sorge te gedincken.
 't Is sotheyt dat ghy meynt dat u de Wijn ontsteeckt,
 't Is maer dat u 'tgebruyck van sulcken goet ontbreeckt.
 Gewoonte maeckt de hant door 't wercken langs hoe harder,
 Gewoonte brenght de man door loopen langs hoe varder:
 Gewoonte doet de Slaef sijn Boeyen lichter zijn,
 Soo door gewoont' en tijdt vermeest'ren wy de Wijn.
 Daer komt een wijs Hooft aen, die seyt 't is groote schanden
 Dat Vrouwen drincken Wijn, 't is geen gebruyck der Landen.
 't Is waer, maer sal 't gebruyck voor u gerustheyt gaen,
 En sult ghy 't viesevaes van haer zijn onderdaen?
 Die of door Flereijn, of Gicht, of door gebreken
 Van 't geen ons drincken doet, het drincken tegen spreken,
 Van waer komt dese Wet, en isset geen gebruyck,
 Doet gelijk wy nu doen, gebruycket eerst ter sluyck,
 En soo allengskens voort, nieuw dingen zijn drie dagen,
 Maer nieuw dan dwijnt het nieuw, ghelijck de Maertse vlagen,

En kruypt allengskens in, soo dat het wort een Wet,
 Gelijck het nu soo 't schijnt, voor ons is in-geset.
 Wie isser in het Lant als sy maer t'saem vergaren,
 Die niet als eene Wet, de Barckemay verklaren?
 Wie isser die als hy sit aen een volle Dis,
 Niet in een grooten dronck werpt de bekommernis,
 Dat op het aerdighste, want dronckers zijn't die gulpen
 En sonder bou of ba haer groote backen stulpen.
 Maer geeft het kint een naem, 't welvaren van het Lant
 Dat zijn geen gulsigers, maer droncken van verstant.
 't Moet zijn, want die niet wil 't Princen gesontheyt wachten,
 Die is een Armin'aen, die moet het Lant verachten.
 Het zegel van de liefd' die ons aen 't Lant verknoopt,
 Is eenen grooten Barck, daer 't schuym van overloopt.
 Dit is niet onder ons, maer by de wyse luyden,
 De welvaert en geluck in Oost, Noordt, West en Zuyden
 Brenght men op u Altaer, ô *Bache!* en den Pot
 Is 't eerste van de vreught en onser wenschen slot.
 En als ghy dan begint soo wat in't hoeft te hollen,
 Soo raeckt de wijste man wel aldermeest op rollen.
 Want dat hy nu en dan wat in de Glasen klonck,
 Hy waer gelijk wy zijn, wat statigh by den dronck.
 Dit is u wel bekend, O *Nymphen!* en wy weten
 Dat ghy oock menighmael in't hoopken hebt geseten,
 Daer 't holle van de stroom, en 't vallen van het nat,
 Haer alle hadt in ly, haer alle hadt bespat.
 Het is soo de gewoont, en woudt ghy u gewennen
 Te komen in dit Gildt, ghy soudt de vreughde kennen
 Die hier begraven leyt, en eenen dagh of twee
 Sou de berispinghe der Menschen wennen mee.
 Nu komter eenen aers, die in verscheyden Boecken
 Den aert ende natuur van alles gingh doorsoecken,
 En seyt dat de natuur der Vrouwen is te swack
 Te drincken als de Mans gelijk een vollen Back,
 En dat de Vrouw door dranck en droncken wech gedragen,
 Als eenen quaden Henghst heeft achter uyt geslagen.
 Dat sluyt gantsch ongerijmt, want yeder na zijn meugh
 Die schencke zijn Gelas, en drincke syne teugh.
 Dit was een goede Wet, maer nu is in gekropen
 Dat de gesontheyt gaet met al gelijcke sopen,
 En dat die van de dronck de eerst' instellingh doet,
 Na synen eygen wil een pegel setten moet.
 Hoe sou een teere Vrouw al dit gedrinck ontsetten?
 't Is waer, maer volght daer in de eerst gestelde Wetten:

Dat's drinckt soo veel ghy meucht, en dit ghy weten sult,
 Dat 't hart van sorghe leegh met vreucht sal zijn vervult.
 'K en prijs de Dronckaerts niet, die haer in dranck begraven,
 Ia maken hare maegh voor yeder schip een haven,
 En laten in die sluys, soo comen inde vloet
 Dat hy deselfde wegh door volheydt keeren moet:
 Dat is *Silvanen* werck en *Satyrs* die niet weten
 Wat tot den dranck belanght om droefheydt te vergeten.
 Maer dit is inden dranck een welghestelde deucht,
 Wy meester vande Wijn, hy oorsaeck van de vreucht,
 En die sich inde Wijn te gulselijck verbijstert,
 Wordt buyten spoor ghevoert, is beestelijck vermeystert,
 Die weet niet dat de Wijn ons tot gherustheydt streckt,
 Hy loopt na gulsigheydt, die sijnen roemers neckt
 Alleen om vol te zijn, alleenelijck om te stoffen,
 Dat hy het Ventjen is dies al can overpoffen,
 Dits 't punct daer 't al op draeyt tot uwen grooten lof,
 O *Bacche*, datmen drinckt een ongeveysde poff,
 Al waghel beentmen wat, al schimmeren de ooghen,
 Al is ons 't meeste breyn en scherpst verstandt ontvloghen,
 Al stamert onse tongh', en suyselt onse kop,
 En dat de volle maegh worpt losse winden op,
 Dat raect de zeden niet, dat prijsen selfs de Heeren,
 Dat houdt den wijsen aerts in waerden en in eeren.
 De grootste van het Landt op eene goeden tijng,
 Die volghen desen wegh, die trecken desen lijng:
 Maer Schipper hoogher niet, en wilt u niet beslabben
 Het Varcken moet in 't kot, ghy zijt niet by de krabben.
 Ey waer mee magh ick doch staen breken mijnen kop
 Met Dochters waer by ick aen doove deuren klop,
 Wat sorghe ick inde Wijn, en willen sy niet nijpen,
 Soo wilt ghy inde plaets een onghevalsche grijpen,
 En volt hem na de const, laet d'and're doen bescheet,
 En isser yemandt meer die troocken van die kleet
 De ooghen niet en traent, laet hem vry mee ghenieten
 Dry droncken achter een van onghevalsche vlieten.
 En soo 't u niet verveelt te drincken ghelijck wy,
 Soo drinckt de welvaert vande losse heerschappy,
 Van 't lieffelijcke goedt, die haer wel laten voorstaen,
 Dat sy de oorsaeck zijn van dat wy niet te loor gaen,
 En so alleynckens voort climpt op van trap tot trap,
 Tot dat de wijsheydt is ghecropen inde kap,
 Tot dat boert vreucht gich, lach, en nimmer grijsen jocken
 So sorghens camer veech, en boen de vuylis hocken

Van droefheydt langh vergaert. En al wat datter is
 Dat u beswaren can, doen quaedt of hindernis.
 Ghedenckt het Landt, de Prins, en verziert nieuwe droncken,
 Tot dat ghy achterdocht hebt uyt de plaets ghecloncken,
 En als ghy volles maets gheboet hebt uwen lust,
 Soo zeylt na luyer bedd' en legt u hoofd gherust.
 O *Bacche*, ick ghevoel u krachten in mijn wercken,
 Ick heb te veel ghesien in u ghefulde kercken,
 Het draeyt al watter is, de voet verliest sijn cracht,
 'T oogh schimmert, ick sie licht in 't diepste van de nacht:
 Ick wordt een Philosoph, ick wordt hoe langhs hoe wijser,
 Ick voel gheen swarigheyt, de losse tongh slaet yser,
 'T hart groeyt mijn in het lijf, en mijn ontsteken bloet
 Sweert, ja bewijst te zijn den bitt'ren Oorloghs soet,
 Die nu te velde waer, hoe braef waer het te sterven
 Voor 't Landt, om eenen krans van eeren te verwerven.
 Ick trots het ongheluck, 'k en vrees gheklap, ghekijf,
 'K en min, noch wordt ghemint, ick soeck voor mijn gheen Wif.
 De Rijckdom is maer dreck, vergift een waen vol quellen,
 En voert sijn eyghen Heer door loose raedt ter Hellen.
 'T is al aen kettinghs vast, den Rijcken aen sijn ghelt,
 Een yeder aen het zijn: Wy alleen onghequelt?
 Wy hartjes sonder sorgh, wy vry gheworden Heeren,
 Ghestapelt in de rust, wat soumen meer begheeren,
 Een slaep-dronck is den eysch, om d'aldergrootste staff
 En 't hoofd becroont met sorgh, ick desen dronck niet gaff.
 O Wijn-god! wat een vreucht, mijn dunckt ick sie de Goden
 Verlaten hare Saal, een dinck werter verboden,
 Dat al wat sorghe baert, en de bekrosen nijt,
 En hebb' by ons gheen plaets, noch blijven nu ter tijt.
 ô *Bacche*, 'k sou u roem en groote daden schrijven,
 Ick sou wel mijne Pen tot op *Parnasso* drijven,
 En dwinghen daer 't ghespuys der *Nymphen* uwen Wijn
 Te nemen tot vermaeck, en laten 't water zijn,
 En laten 't water staen, en laten *Phoebus* varen,
 En voor den Lauwerier te nemen Wijngaert blaren,
 En u in plaets van hem, u Ton in 't plaets van 't Paert,
 Voor d'Harp een groot gelas, dan waert de pijn waert
 Om een *Poët* te zijn, nu zijn het viese grillen,
 Dat water van *Parnas'* doet onse aders swillen,
 Nu is het ydelheydt dat een gheswinde kop
 Ghenat in d' *Hippocreen* van Planten tot de Top
 Can singhen dat wat klinckt, ja van een blaes met boonen,
 Wat liefde al vermach, waer hoop en sorghe woonen.

Hoe't Bootsvolck haer geneert, wat dat den Bouman doet
 Die in sijn sueren sweet het kosjen winnen moet,
 Dat deed den *Mantuaan*, maer zijnde eens beseten
 Van Wijn die dit veracht en sorghe doet vergheten,
 Haes op met *Galathé*, *Alexis* die heeft uyt
 Hy loyt noch blaet niet meer, maer gheeft het al ten buyt,
 Den Honich is regal en *Bacchus* donder vlaghen
 Hem van het Landt op Zee, ja selfs voor *Troyen* jaghen,
 'T beginnen van dit werck 'tschijnt recht gheseydt te zijn
 Ick die eerst water dronck ben nu ghevult met Wijn,
 En *Nymphen* dat ghy meent dat *Phoebus* ons moet leeren
 'Tis ydel, *Bacchus* hout hem en u al in eeren,
 Hy stort ons wijsheydt in en helpt ons soo te paert
 Datter noch Haver, Hoy, noch cost en wordt ghespaert,
Poeeten die niet zijn in haren gheest bestoven
 Van u gheswinde voght wat batet datse loven,
 Dat buyten u bestaet *ô Bacche*, 'tcomt te kael
 Want in u leydt het pit en gheest van altemael,
 Ghy maeckt de droeve bly en den beswaerden vrolijk,
 Ghy maeckt een gheestich quant van een viercanten molijck,
 En dat ghy meester waert en quamt ons stadigh voen
 Met Wijnsop van de Rijn wat sout ghy doch niet doen,
 Ghy sout ons in den smaeck van d'alderwreetste gallen
 Doen spotten met de ramp die ons comt overvallen,
 Ghy sout ons in de standt van 't swaerste teghenspoet
 Doen lachen met het quaet en spotten met het goet,
 Waerom de mensch in pijn en sweet steeds leydt en dwerrelt
 En maeckt hem tot een slaef van't goet en vuyte werrelt,
 Ghy sout ons doen de staet van d'hoogste hoveligh
 Bespotten arme worm ghelijck een vrye vinck,
 Wy zijnde steeds ghenat met onghevalste vlieten
 Niet van die uyt de hoof maer uyt de Druyven schieten,
 Souden al wie sich oyt *Phoebi* cloeck heeft ghenaeamt
 Doen lasteren haer bedrijf en makense beschaemt.
 Hoe soumen blijde man, u Trommel hooren roeren,
 Hoe souden wy door sangh het Volck ten Oorlogh voeren,
 Hoe souden wy door Wijn beswijmen al de gheen,
 Die maer eens hooren wou na ons bedampte reen,
 Ick late staen wanneer hy tot ghevoel sou comen
 Wy brochten aen het snoer heel Grieckenlandt en Romanen,
 En Vranckrijck en het Landt dat midden in de Zee
 De soute vloeden terght, ja onse Landen mee.
 Maer nu terwijl men met de Lauwer mach ghenieten
 Of moet eerst zijn ghedoopt in seven varsche vlieten,

C1r

Van 't water datmen seydt wat meerder cracht in heeft,
 Als 't water dat de *Maas* en kouden *Ysel* gheeft,
 En wilter niemandt aen als koeyen ende paerden,
 'Tgheslacht dat minst gheleert houdt botheyt meest in waerden.
 Hierom is uwe const, ô *Phoebe!* niet gheacht,
 Maer door te deunen dranck heel onder voet ghebracht.
 O Bocken sonder baert, O Ezels sonder ooren,
 Meynt ghy dat een *Poët* tot water is gheboren,
 Maeckt dat de Ganssen wijs, al dieder zijn gheweest
 En noch zijn, prijzen vloet, maer drincken 't Wijntjen meest.
 'T is waer dat gheen *Poët* en is of wort gheboren,
 Dit blaest hem so het schijnt den *Phoebus* in de ooren,
 Doch wort hy eens so oudt, ghelijck als *Bacchus* was,
 Heeft van de water *Nymph* sijn *Oeone* den bras,
 En set hem op een Ton bekroont sijn hoofd met heulen,
 Begint met Wijn bedoft, een ander rol te speulen,
 Brenght wond'ren aen den dagh, die noyt en zijn bedocht,
 Maeckt Circkels op de aerd', en sterren inde locht:
Poëten sonder zout, de jonghe water drinkers
 Kennen de streken niet van d'afgherechte linckers,
 Want alsoe dit of dat maer setten dat het sluyt
 Dan gaense wonder grof, hoewel 't niet veel en stuyt,
 'T is al by d' *Hippocreen* en hoeft slaegh datse sweeren
 Een droppeltjen alleen van 't water sy begeeren,
 Dat op *Parnassus* vloeyt, O wijt verdwaelden hoop
 Ten leydt in't water niet, loop watersuypers loopt,
 De Wijn ist die't ons doet, die ongheveynsde nappen
 Met Rhijnsche opgevult die wijsen ons de trappen,
 Daer 't rechte maetje schuyt, dit cluwen brenght ons deur
 De weggen van den hof daer 'tal moet blijven veur,
 Dit brenght ons op *Parnas* by *Phoebus* en zijn Ioffers
 Dit opent het gheheym door onghevalste poffers,
 En maeckt ons niet alleen dat wy de *Nymphen* sien
 Maer selver dat wy haer goet rondtse soentjes bien,
 De Vryheydt brenght ons voort denckt wat wy al vermeughen
 Alst ongheveynst ghemoedt leydt in de groote teughen,
 Als onsen Baender-Heer den *Bacchus* comt ghegaen
 En tast den hoever vorst met eenen Roemer aen,
 En jaeght de vrees haes op de stoutheydt moet ghy weten
 Heeft meest de werelt in en ringhelt de *Planeten*,
 Wy volghen achter aen een yeder krijght zijn *Nymph*
 En bidd'se om haer gunst hoe soet ist op *Olimph*,
 Alst *Closter* is ghestuert en *Phoebus* aengheblasen,
 Men singht, men danst, men springht, men derft goethertigh rasen,

Men drinckt soo veel men wil van d' *Hippocreense* vloet,
 Want die ist die de Wijn in ons weer coelen doet.
 De Nonnen van het Sticht en dorven niet eens suer sien,
 Maer prijsen 'tgoet gheluck van d'onervaren Stuerlien,
 En weten soo wanneer wy comen wederom
 Wy prijsen haren deught en singhen haren roem,
 Dit is de rechte slagh, wat hoeftmen langh te bed'len
 En als een blinde man een gantsche nacht te ved'len,
 De stouten hebben't best, drinckt in en toont dat ghy
 Hebt water ende Wijn in uwe rijmery.
 Bloodt hart had noyt gheluck en dit verdrijft ghy ommers,
 ô *Bacche*, door u sop en opgevulde Rommers,
 Dat weet ghy Helden die als nieuwe sonnen rijst,
 En door bedampelt dicht den ouden Vader prijst,
 En doet ghelijck als sy veel meerder als die ghene
 Die door een schrale Beeck haer van de Wijn ontspeenen,
 En houden't met de gheen die in viesvasery
 Verdedighen het spits van nieuwe Ketterij,
 Op 't clieve van een hayr, en breken hare harsen
 Om uyt een suere Druyf ghevuerde Wijn te parsen,
 En een nieuschiere vondt te drijven als het goet
 Ick segh haer wat'rich hart is vol van wat'rich bloet,
 S'en schreumen gheenen Dijck, maer willen door haer weten
 Schier stoppen alle leck en vullen alle spleten,
 Sy willen door 't verstandt dat haer het meest ontbreekt,
 Bedillen al het gheen een ander schrijft of spreekt.
 Ghy weet dat ick bemin, O Wijn, gheen nieuwe vonden,
 En ghy u niet bemoeyt met 't gheen niet is om gronden,
 Ghy weet dat al 't crakeel dat by ons can ontstaen
 Met eenen milden dronck van Rhijnschen is ghedaen,
 Of wy schoon altemet de *Nymphen* eens ontroeren,
 En derven onsen gheest in Stadt en Kercken voeren,
 Daer *Phoebus* en sijn rot, de vuyle dampen meyt,
 Wat schaet het 't is de Wijn, hier meed' ist al gheseyt.
 Wat schatet een *Poët* die het verscheyden krommen
 Van d'een en d'ander beeck is door en door gheswommen,
 Die weet wat op *Parnas* en elders omme gaet,
 En vint het vredigh zijn in Wijnsop by sijn maet,
 Prijsend' de gulle vreucht, die niet en is besprengelt
 Met anders staet en lust, die niet en is ghemenghelt
 Met nijdt die yemandt schaet, maer om sijn eyghen lust,
 Leyt in de soete Wijn sijn vreed'saem hart gherust,
 Om dat hy daer in vint veel meerder vergenoeghen,
 Als 'twijshooft in sijn doen, en wreckaert in sijn wroeghen,

Om dat hy water haet, wel wetend' dat *Parnas*
 Wel Leer-Vrou van ons al, maer gheene Voedtster was.
 Wel wetend' dat 't berisp dat yeder moet begrijpen,
 Ons spits en vinnigh sal op sijnen wetsteen slijpen:
 Wel wetend' dat het volck, dat dickmaels ons bekoort
 Sal gh'erghert zijn, ja oock in erghernis ghestoort:
 Wel wetend' dat het ons en tijdt, en gelt comt vloeyen,
 Ons achterdocht ontvoert, en harsens can beroeyen.
 Ia watter toe belanght; maer die in wel te vree
 Laet yeder in het sijn, en in sijn wercken mee,
 En neurijt sijnen sanck, en houdt veel van sijn Vrienden,
 Spreeckt niemant schant en smaedt, maer speelt de wel gesinden,
 Eert die hy eeren moet, en gheeft een yeder 't sijn,
 Ey lieve doet hy quaet al blijft hy by de Wijn,
 ô *Bacche*, niet met al, laet and're Lymers sorghen,
 En maken overlegh van diese niet en borghen,
 Laet and'ren worden grijs in 't gheen haer niet en raeckt,
 En zijn tot gheene eyndt in cratsery bespraect:
 Ick hou het met de Wijn, en volgh u Bannieren,
 Ick schuw die ydelheydt, 'k en stoock gheen boosen vyeren,
 Een yeder voor sich selfs, en hier op neem ick aen
 Die Roemer die ick noch by mijn hadd' laten staen,
 En veegh hem 't uwer eer tot op het leste dropje,
 Begonnen met een dronck, gheeyndight met een sopje:
 By Wijn prijstmen de Wijn, dits 't eynd' van mijnen sanck,
 Ghebruyckt de Wijn tot vreucht, en misbruyckt gheenen dranck.

H. R.

FINIS.

Aen den berispenden Hater.

NU ghy slim nucht'rens moedts, hooghmoedelijck bedaert zijt,
Wilt ghy mijn boertigh Liedt en blijden sangh berispen,
U seeren voelt ghy niet, mijn tonghe hoort ghy lispē.
Terwijl u bitt'ren mondt in achterklap te paert rijt.
Nochtans ghy vol van nijt, vry van een booser aerdt zijt.
En soeckt my vol van waen, voor godtloos uyt te gispē,
Zijt wormen sonder nut, wech schadelijcke rispen,
Die 't groen der aerden wreedt, en selfs gheen graesjen waert zijt.
Wat wilt ghy 'k sien den balck in u bedrieghlijck oogh,
U boosen aesem stinckt, u tonghe bits en droogh
Is Adders. U vermaeck is stoocken van verschillen,
Ghy baeckert u in quaedt, en lacht om and'rens schandt,
Wie sou met uws-ghelijck, ô Goden! leven willen,
Die schelt, om dat ick drinck 't welvaren van het Landt.